

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és esütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattenr-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik pontosan közöltetik.

Teljes számú példányokkal még szolgálhatunk lapjainkból. Ezt válaszul több rendü tudakozásra. Ezek elfogyta után csupán azon számtól kezdve küldhetjük meg azokat, melynek nyomtatásakor a' JELENKOR és TARSALKODÓ szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély: nemesítés; jótékonyaságok, Wesselényi és Kossuth VIII. gr. Széchenyi Istvántól; Budapesti napló: Kísfaludy társaság közgyűlése; irodalmi újdonságok; gr. Károlyi Györgyök táncz-estünnepélye; színházi krónika 's kárpitkezelő bukás; a' pesti nemz. Casino közgyűlése határozati 's választásai; énekiskola; Mosonyimegyei közgyűlés (határozatok a' szatmári 12 pontra) Verőce-megyeyközgyűlés (sócsempészet; dunaszávai csatorna; Zsoldos rendőrségi könyve; diák szövegü levelek visszaküldetése; Dráva szabályozás; Sréter munkája; megyei szolgák fegyrendszere; vukai fahid; Palacska-szikkasztás 'sat.) Nógrádmegyey közgyűlés vége; (törvényhatósági körlevelek; utcsinálás ügye; fogházcsináltatás az új börtönrendszer-bevadás nélkül 'sat.) Vasmegeyi közgyűlés: (kisgyűléstartás ügye, pénztár-utalványi jegyzőkönyv; stájer kamaigazgatóság panasza, egy lelkész tisztí vädkereset alá vétetik; pozsegamegyeyrabkiserítés 'stb. Esztergommegeyi és városi hírek.

Széria: Times az orosz politikáról; a' kivándorlottak.

Spanyolország: ellenzéki mozgalmak a' választások körül.

Anglia: folytonos és hatályos igazgatás a' gabonatörvény ellen; Anglia aggasztó helyzetben.

Franciaország: Lamartine határozatlan az ellenzékhez csatlakozott, beszédének fővázlata.

Oroszország: az orosz väd-rendszer.

Poroszország: az új büntető törvénykönyv elkészült; a' zsidók testőrökké alkalmaztatnak.

Törökország: a' persiávali egyezkedés még sem köthetetik meg; a' dunai gőzhajozás akadályai elhárítvák. Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Ö cs. 's ap. kir. fels. az erdélyi udv. kancellár elnöki előterjesztésére legköz. mult dec. 30kán Máj Frigyes az erd. udv. kancellária elnöki titkoknát erdélyi nemességgel 's f. évi január 24kén „korosvári“ melléknévvvel díjmenten diszesíteni kegyeskedett.

Jótékonyág. Bokor János vitkai plebános a' vitkai kath. iskolás gyermekek (számszerint mintegy 32) helyett a' szokott iskolapénzt letenni magára vállalá; így az iskolabjárás hanyagságnak gátot vetvén, a' tanítóknak pedig nagyobb ösztönt nyujtván, az emberiség és haza oltárára évenként új áldozatot rak, miért a' vitkai kath. község nevében neki halát mond N.

Jótékonyaság. A' budapesti énekiskola gyámlitására közelebbi hónapokban következő kegy. adományok érkeztek: I. a. n. t. egyházi rend köréből a) adományul egyszer mindenkorra: a' ft. kalocsai káptalan tagjaitól 12 frint. Rimely Mihály szentmártoni főapát 25 frt. Sággy Mihály váci nagyprépost 20 forint. b) évenkénti gyám. v. évenkénti részvényül: a' székes-fehérvári káptalan köréből Farkas Ferenc nagyprépost 6 frt. Ugyanannyi Pendl Ferenc kanonok 6 frt. Nachtigal Jakab kegy. isk. prof. 6 frt mind ezüst pénzben. — II. A' világiak részéről több kisebb mennyiségű a d o m á n y, gyámpénzek 's egyes részvényeken kívül 1) mult gr. Károlyi István részéről 100 pfo forintul szóló alapítvány kötelezvényben; 2) t. Sárközy Kázmér, sz. fejér vmegyei alispán ur gyűjteménye 12 fr. 50 kr.; 3) Kölber Sarolta asszony 10 fr.; 4) Torontál vgye részéről m. Hertelendy Ign. főisp. ur által 58 f. 50 kr. [mind ezüstben] 5) a' pesti nemz. casino-egyesülettől egy fortepiano. **Közi Mátray Gábor,** énekisk. igazg.

Travnik János ügyvéd úr, ki, mint az több lapban érintve volt, egy ujonnan szerzett „magyar körtánc“ zeneművének 40 nyomatpéldányát a' kisdedkórház javára ajánlani szives vala, ezen jótéteményt azzal tetézte, hogy e' példányok elkeléséről is gondoskodék. Mi is, műveinek kivivott bece 's hire mellett csak hamar sikerülvén, mai napon szives volt a' bevett pénzt, h u s z ezüst forintot kezemhez átadni. Hála, köszönet a' d e r é k műszerző 's emberbarátnak! Pesten febr. 3. 1843.

Havas József.

Wesselényi és Kossuth.

VIII.

Tán azt gondolja a' nyájas olvasó, a' pesti hirlap szerkesztőjének irigye vagyok? Bizony hibázik. Legelsőben is azt hiszem: elég tág tér van honunkban,

mikép nem egy, nem két, de száz egyed is, mint becsületes és méltányolt, sőt felmagasztalt ember jár-hasson egymás mellett, a' nélkül hogy csak egynek is aljas viszketegre volna szüksége fajulnia: másnak utját állani, vagy abba csak belé is vágni akarni. 'S aztán nem vagyok sem az élet sem az egészség oly lép-csöjén, midőn a' pezsgő erő és az ambítoi szomjszemélyes vetelkedések miatt tán elfojthatná a' nem egészen éber keblében azon szent kötelességek [érzetét, melyekkel honunk iránt viseltetni tartozunk.

Vagy tán azt gondolja a' tisztelt olvasó: Wesselényinek ellenem föllépte és a' p. hirlap szerkesztőjének tapintatlansága oly különös, oly igen nagyszerű szempontnak mutatkozik előttem, mert személyemet illeti; vagy tán annyira érzem magamat lesujtvá, mikép rehabilitatiom végett, az olvasó közönségnek alkalmasint nem kevés unalmára kilencz tíz újságlapon keresztül mindig csak egy 's ugyanegy tárgyat hinnék minde- nek előtt vitatandónak, most midőn egyedül életkérdések körül volna kötelességünk minden tehetségünket összepontosítani? Wesselényi föllépte fájt, mód nélkül fájt lelkemnek, a' p. hirlap szerkesztőjének méltatlankodó önhittsége ellenben megsérté jobb érzetimet, nem tagadom; ámde azért csekély személyem elbusitása 's bántalma, habár győtri is kedélyemet — mert ilyen orvoslást csak az idő művelhet — soha sem jö előttem, jó lélekkel állíthatom, oly magas tekintetbe, hogy miatta szemből tudnám veszteni hazánk ügyét, nemzeti nagy családunk érdekét.

Nem nem; ily nyomorult kisszerűség, ily szá-nakozásra méltó szűkkeblűség, a' megbusított, a' megbántottnak szerepét venni fel, és vagy keserű lamentokat intonálni, vagy egyesekkel macska-viadalra kelni, most, midőn oly komoly időknek megyen elibe hazánk, és kivált vérünk, nem nem, ily gyáva vén-asszonyi lelkület vagy veszekedési viszketeg /nem undokítja el egyébkint bár elég gyarló keblémét. Czelóm ennél férfiasb, hazafiúbb, magasb, 's röviden és szárazan mondva nem egyéb, mint felszólítani, vagy ha ez tán igen fenhéjazónak látszanék és ekkép visszatezést szülhetne, legalább „figyelmeztetni“ a' közös hazát: hadd eszméljen elvégre fel, 's hadd vegye komoly fontolóra, ha igaz, mint fentebb érintém, mikép tökéletesen talpraesett becsületeség és erényesség nélkül nem lehet jó politikus ugyan senki, de ezen tulajdonok még korántsem elégségesek, bármilly superlativ nyében ragyogjanak is azok, hogy azért valaki már józan politikus is legyen; ha ez igaz, mondom, akkor hadd vegye komoly fontolóra a' közös haza: hogy ugyan, a' hihetőség számai szerint oly rögtönző, oly meggondolatlan párt, mint a' p. hirlapi párt, ki fogja é kalauzolhatni a' magyart mostani bonyodalombul, mikép azt a' kifejtettebb 's általányosb alkotványszerűség sarkalatra felemelje — — azon párt, mely meg nem elégszik — 's ne csalassuk meg magunkat e' körül — bármilly tisztos töredékként részt venni az érintett honi kötelesség teljesítésében, hanem mely bizonyos felsőbbbségi nimbus által, melyben hézagos, felszines és szappanbuboréku létéhez képest eddig is bámulásra méltólag ragyogott, magát mindinkább 's inkább körülburkolni semmit kisértellenül nem hagy, miszerint a' lágykeblűeket lelármázva, leszégyenítve, visszariasztva, a' könnyen felhevithető 's minden tulságra hajlandó részét a' nagy közönségnek pedig felingerelve 's ekkép a' józanabb részt elkedvetlenítve, megsibbasztva, zsarnokilag monopolizálva, szövevényei 's bonyodalmai közt mind kétesb állásba sülyedő hazánknak ügyeit; 's ugyan milly tulajdonokkal, milly eljárásúildommal? 'S itt pontosul össze meg nem bocsátható bünük minden kárhozata — mert nincs nagyobb bün, mint másokat vezetni akarni ahoz kívántató tulajdon nélkül — olly rögtönzési szélvészszel, éppen olly szédelgés közt és szintolly kevés méltánylattal, 's a' körülmények olly

kevés isméretével, fontolóra vételével 's a' kellő időnek szintugy be nem várásával 's a' t. a' miként vezérük 's bálványuk, a' p. hirlap szerktője t. i. „az első benyomásnak engedve, párthiveitül megerősítve, egy cseppet sem kétkedett személyem fölött kimondani a' leggyulöletesb itéletet, mielőtt tökéletes világban lett vala az általa feltétlenül megbírált tény.

Igaz, ez fölötte alárendelt eset, 's vajmi csekély személyemnek igaza, a' nagy közönség érdekéhez állítva. Mind ezt tudom, a' nagy különbséget tökéletesen felfogni bírom. De más részről kérdem: ha rajtam történhetik ily méltatlanság, ki nem vagyok — a' mit tán szabad a' szerénység legkisebb megbántása nélkül magamrul mondani — a' hazának sem legrosszabb, sem legutolsó polgára, 's közvetlen azon pártvezérnek részéről történik rajtam ily méltatlanság, ki magának, terrorismusa 's mindent ledörgő 's lemennykővezető modora által, mindenben vezet és parancsoló szerepet arrogál: akkor kérdem, milly méltánylást 's igazságszolgáltatást várhat ezen ujnemü reformatoroktól a' honnak minden alábbrendelt 's isméretlenebb polgára? 'S ha igaz, hogy alábbrendeltbeni eljárás után jobban itélhetni magasb érdekük fölött, mint viszont, mert ki alábbrendeltben nem bir hatni kimerítőleg, az magasb érdekük közt alkalmasint még inkább fog maradni felszinen: akkor kérdem minden józanabb gondolkozótul: ugyan lehet é nagy, valamelylyes, de csak legkisebb bizalma is a' pesti Hirl. szerkesztőjének azon kihiggadt, meggondolt, körülnező, mindent megfontoló tulajdonában, mely nélkül vajmi szerencsétlen politikus bár a' leglángolóbb ész is e' száadban, ha csak azon egyteleneget is jut eszébe, mellyet most olly részletesen előterjeszték, 's melly sem első, sem utolsó, sem az égbe legkevesebbé kiáltó nem volt; mert ha az vala, bizony egy szót sem szölok; de az fájdalom, ugy áll az illyféle esetlen és sületlen esetek hosszu sorához, mint az egy szám az ezernyi kéj- de sötét éjszakához az ismert mesékben. Mit megmutatni nem nehez, de szükségtelen; mert előbb utóbb maga magátul ki fog sülni az egész.

'S ha mind ezt higgadt kebellet átgondolja olly egyed, kinek hona valóban drága 's ki egy kis figyelemmel 's kissé magasb felfogással kíséré a' hirlapistáknak az érintettél szászorta életbevágóbb tapintatlanságait, például az adó kérdésének kommissiókenti, ugy szólván készakarva tökéletes kommissióját, mely életkérdésnek megbocsáthatlan könnyelműséggel 's alig hihető felszinséggel kezeltét hova hamarabb bonczkéssem alá venni szándokom; 's más részről elibe táng azon ezernyi bonyolulat és szövevény, melynek csomónkénti 's vigyázatteli feloldása volna most napi renden, mi ha nem történik, mielőtt késő volna, minden okvellen egy ki nem gázolható örvénybe sülyedni kénytelen: akkor ugyan lehetne-é az érintett egyed olly közönyös, olly kötelességfelejtő, mihez képest nem volna hajlandó, indignatiotul eltelve, legott felkiáltani: „Le a' hamis prófétákkal, le a' lidérczfényben álló bálványokkal zsarnoki székeikrül.“ Miután azonban nem szeretném e' tekintetben követni a' Pesti Hirlap szerkesztője példáját, 's ezt senkinek sem tanácsolhatom, miszerint t. i. efféle lélekbenjáró dolgokban első benyomásra rögtönzéseként 's felhevülve, vagy csak lehető legbizonyosb tényismeret előtt is szabad volna cselekedni 's itéletet is hozni; nem lesz-é minden higgadtabb, kinek hona drága, legalább megvallani kénytelen: hogy mind az, mit legközelebb felhozék, korántsem olly indifferens 's figyelmet nem érdemlő, mint azt nem egy hirlapista, 's főkép ezek vezére affektálja, ki különösen forgékony eszével — csak hogy vannak, kik e' manoeuvreckék mélyeibe hatni elég éles elég keselyü-szeműek — majd szerfölött erősnek 's országszerteinek hirdeti pártját, ha t. i. imponálni ohajt; majd viszont, ha a' suttonbani észre nem veendő kö-

zelítést kívánja meg a' tactica—de az ellenfél véletlenül nem alszik—ilyféle beszédekkel, mint közönségesen tudja van, áll elő: „Nagy isten, miként lehet egyes véleményeket oly veszélyeseknek tartani, 's oly kicsinységek ellen álgyukkal fellépni!“—Ugyan ugy-é? Valóban jó multság! Vajmi finom teketória. Aláz-sággal köszönjük; de minket illyesmi nem bódít el.

Nem nem, mind az, mit legközelebb felhozék, nemcsak nem indifferens, nemcsak a' legnagyobb figyelemre méltó, de egyenesen legmélyebb életünkbe vág; 's pedig, mert vakbul, szenvedélyesbül van szerkesztve a' közönség legnagyobb része, melly a' gens humana ruit in vetitum nefas, 'és a' mundus vult decipi, ergo decipiatur' themájaként sokkal hajlandóbb, csudálatos, nem magyarázható lidérczek után iramlani, habár elvégre mocsárba, hova ezek in ultima differentia mulhatlanul mindig eljutnak, mintsem szeretne a' közönséges gyakorlati élet útján, az isten-adta mindennapi napfénynek aegise alatt eljágni néha ugyan fanyar de mindig diszteljes tisztében.

Volnának csak kihiggadt, kiábrándult, a' képzélet magas, hosszulábu gabancsairul leszállott egyedek, vagy volnának ezek nagyobb számmal: könnyü lenne akkor minden, átlátnak ezek — 's méltóztassék a' Pesti Hírlap szerkesztője köztük helyet foglalni 's nyájasan maga itélni: valljon lehet-é a' most itt bemutatandó egyedekkel sikeresen haladni—hogyan bizony az, ki polgártársát könnyelműleg 's mielőtt tényei in forma probante ismételtesek volnának, elítélni 's a' hazafilanság pelengérére állítni képes az egész haza előtt, mint reformator de még csak mint ember is, nem föltötte nagy bizalmat érdemel, 's kivált a' jurynak, meg a' nyilvános pörlekedésnek 's itéletozásnak pártolása igen furcsán és vajmi gyanúsán hangzik szájában, mintha az oda csak fitogtatás végett, vagy csak egy véletlenül vetemedett volna; midőn azon kérdést is lehetne itt tenni 's nem egészen alaptalanul: hogy valljon illenék-e a' polgári szerkezetnek ezen kimondhatlan szép gyöngye oly közönség körülményei közé már, mellynek leghangosabb sáfárai 's legkitünőbb reformator-kolomposai is oly kevéssé átalják tetleg megfertőztetni annak szűz eszméjét palam publice; átlátnak ezek, t. i. a' kihiggadtak vajmi jól, hogy az, ki illyest tenni képes, legyen aztán jó szándékbul, legyen szélvész-ségbül, hogy ne mondjam: szeles-ségbül, mi a' közvéleményre nézve egyre megy, habár nem is izraelita, még is azon sympathisták, 'és az ég tudja miért, nagy emancipisták, symptomáit árulja el vajmi erősen, kiknek nincs hiájával honunk, 's kik vakhevíkben még Krisztus urunkat is megfeszítnék még egyszer — ha t. i. nem tartoznék pártjukhoz 's tényein nem volna collegiumuk bélyege—'s annál inkább oly kis bűnöst, mint én vagyok, 'és ekkép a' nálam kisebb természetesen még kevésb ceremoniával, ha tehetnék szerét, 's ha volna annyi erejük, mint van szódagályuk; átlátnak világosbúl világosban ezek — t. i. nem ezen utólsók, hanem a' kihiggadt, kiábrándult keblük — hogy illy párthoz szegődni nem akarni, 's nem lenni magában különös kedvet és hivatást, illy hajósokkal egy hajóban evezni, nem éppen jele a' gyengefűségnek, vagy éppen hazafiai kedély hidegségének; sőt ellenkezőleg tán az mutat vajmi gyenge itélethezetséget, ki efféle ügyetlen hajósokban bizik 's azzal kecssegteti magát, hogy majd illyesekkel ér czélt; 's tán éppen az árul el saját maga lábán állni nem tudást, ki elég gyenge, vagy inkább: elég asszonyilag bösz, oly naszádra ülni, 'és oly kapitány alá szegődni, 'és oly hajós sereg közé állni, kik ha illy hajó-zattal elérik az igéretföld partját, akkor valóban minden eddigi tapasztalat ellenére, legalább a' politika mezején többit ér a' vak véletlen, mint a' tudomány, tervezet és gyakorlat. Mit azonban egy félig meddig okos ember sem fog elhinni; mert ha valami e' világon nem sorsjáték, valóban a' politikának szövevényes, bonyolítványos tudománya nem az, mellyben a' véletlennek tán néhány száztuliat kivéve, minden szoros számitáson alapszik. Átlátnak ezek végre, hogy jaj' volna az országnak, 's csakhamar vége szegény vé-rünknek, ha illy tapasztalatlan, valóban lehetne mondani: szentségtelen kezekbe kerülne a' vezéri, az irányt adó pálcza, vagy hacsak e' heves rögtönzők bármiben is ki tudnának magoknak vinni némi állandóbb fel-sőbbiséget.

Miután azonban, mint érintém — 's e' körül az istenért ne csaljuk magunkat — vakbul, indulatosbúl áll a' község nagyobb része, 'és ekkép saját ephemer fénye támaszaul iskolájának segítségével vajmi jól elkészíté eddigelé már naponta nyújtott felhevíté táplá-

lékai által a' Pesti Hírlap szerkesztője a' közönségnek ha nem is nagyobb, legalább mozgékonyabb részét, úgy hogy szinte mind gyérből gyérből lesz azok száma, kiknek hangulata megtámadó vagy védői ingerültséggel többé kevesebbé impraegnálva sőt saturálva nem volna; miután ez így van 's nincs másképp, mondom, én legalább—'s bár csalódnám, 's bár lennék inkább köz kacaj tárgy, melly a' félénk jóslót szokta érni, örömmel türem—ámde én az érintett okokbul, honunkat a' lehető legnagyobb veszélyhez óráról órára mindinkább közelítni látom; 's melly nem abbul áll, hogy valami különös rossz fogna ránk közvetlen bekövetkezni, hanem hogy nem fogja kellő időben be-venni nemzeti testünk miud azt, mi nélkül teljes meggyőződés szerint nemcsak diszszel, de éppen nem élhet vértünk ezentul, ha—'s e' körül forog meneked-hetősünk és életünk—ha mindenek előtt 's többek közt a' pesti hírlapi párt 's ennek iskolája — mert hiszen ennek köszönhetjük leginkább azon visszahatást, melly naprul napra elhatározottabb esőkönnyösségre fagyasztá a' hazát—hová hamarabb ki nem vezetetik azon állfénybül 's bitortott nimbusbul, mellynek egész-séges alapja nincs, 's mellyt csak azért birt magára öltetni, mert nem volt elég kötelesség-éber és nem tartott elegendőleg össze a' józanabb rész.

(Jövő számban adjuk a' folytatást.)

Gr. Széchenyi István.

41dik sz. Jelenkorunk első lapján 2dik hasábjá 50dik sorában alólul felfelé: „mikép tartson hadai 's hadnagyai fölött úgy szólván szemlést: állani kell: „mihez képest hadai 's hadnagyai fölött úgy szólván szemlést tartson“—az 59. lap. 2ik hasábjá 46 sorában szinte alólul felfelé: „nálunk helyett: „náluk.“

Budapesti napló. F. hó 6dikán, mint boldogult Kisfaludy Károlyunk születésnapján, szokott ünnepély-lyel ment véghez a' Kisfaludy-társaság közülése, déle-lőtti 10 1/2 délut. 4 óráig a' m. tud. társaság teremében. Schedius Lajos kir. tan. mint helyettes elnök, ismert jelességével a' széptanban, meghatólag értekezett a' műveltség és művelődés némely fokozatiról 's bár szí-vökre vennék aranyszavait ifjaink, 'és a' fölületes si-maság mellé valódi szellemi műveltséget is iparkodná-nak csatolni! Ezen megnyitó szónoklatot a' titoknoki e-lőadás követé a' társaság mult évi munkálatiról és jutal-makról, mit a' pénztár állapotjának előterjesztése fe-jezett be. A' jól szerkesztett rövid előadásból kiviláglott hogy e' kis erejű társaság legszebb virulásnak indult és szépirodalmunkat K. K. munkáinak újabb kiadásán kivül a' Külföldi Regénytár megindításával is gazdagítá. A' töke közel ezer pgő forinttal gyarapodott, 's így re-ménylhetni hogy ezen szépirodalmi intézetünk, melly csekély erővel is oly sok jót és szépet létesíté már, pénzerejének nagyobbulása által még üdvösb hatást fog ezentul gyakorolhatni nemzeti nyelvünk terjesztésire. Jósika Miklós b. elnök, ismét érdeklős történeti re-génynyel örvendezteté meg a' társaságot, 's bizonyo-san a' hallgatókat is; mellynek ezime „Bornemisza Ana“ 's mellyt Székács József kifejezésteljes fölolvásá-sa még érdekesebbé tön. Jósikának egyik legkitünőbb beszélye ez, 's egyik földisze leend az Évlapok 4d. kö-tetének. Ezután Schedel Ferencz igazgató „szépirodal-munk jelen állapotjáról“ értekezett, néhány jámbor ohajtást esatolván hozzá, miket hazánk szépeinek és írónknak kitünő figyelmébe ajánlunk, egyszersmind használnván ez alkalmat, a' t. igazgató ur fáradhatlan buzgalmának méltó kiemelésire, mellyel a' társaság munkálkodásit és sikerességét előmozdítani törekszik. Következett „A' troubadour“ ballada Garaytól, Erdélyi János által olvastatva, melly szinte kedves hatású volt. Az ülést Tóth Lőrincz titoknok fejezé be, megköszönve a' jelenvolt szépek buzgalmat e' serdülő társaság iránt 's egyszersmind finom tapintattal érintve a' német Fra-uenlob költő és troubadour szerencsésjét, kinek sírját külföldi utazásai közben meglátogató, 's kit halálakor vállaikon vivének örök nyughelyére a' hölgyek. Mima-gyar írók nem igénylünk illy teherrel járó megtisztelte-tést, hanem csupán arra kérjük szépeinket, hogy mű-veinket olvassák, mert csak úgy fogunk sokat és egy-szersmind jót írhatni, ha sokak által olvastatunk; el-lenkező esetben pedig a' legjobb erők is eltompulnak. Részletesb adatokat a' hivatalos jelentés közlend. Mi csak azt jegyezzük meg meg, hogy mintegy háromszáz hallgató volt jelen a' teremben, 's nem állítunk sokat, mondván, hogy közel annyi ember, hely szűke miatt, visszamenni kényszerült. Minélfogva igen kívánatos, hogy ezentul nagyobb teremben, talán a' nemzeti casi-nóében, tartatnának e' gyűlések, hogy azután számo-sabbán tisztelhessek meg elhunyt Kisfaludyunk emlékün-

nepét. — Időjárásunk folyvást tavaszod, minek kö-vetkeztiben gőzhajók lebegnek már Dunánkon, Argo már eltakarodott az aldunára, egy másik 14d. Bécs felé 's ha nem zordonul az idő 's Dunánk zajtól ment marad, minden másod nap pályázandnak; sőt azt is beszélük, hogy a' hajóhid is bekötetik jövő hét végeig, ha addig fagyunk nem leend. E' langyos idő sok embert könnyeb-ben öltözésre csábít, 's e' miatt számos a' beteg a' két fővárosban. — A' farsang igen vig, 's főrangu urainknál is honosul már minden neme a' magyar táncznak. — Kunoss „Dajkakönyve 2ik kiadásban is megjelent már, 's 12 pg. kron minden könyvárusnál kapható. E' hasznos mun-kát minden anyának ajánljuk. — Ugyan most jelent meg a' Szinműtár 3Sik füzete, köv. tartalommal: „A' meg-hittek' vigj. 1 felv. németből ford. Kazinczy Gábor, 'és „Parisi naplopó' vigját. 2 felvon., Bayard után ford. a' kiadó; ára e' kettős füzetnek is csak két huszas. — Épen most jelent meg Frankenburg által szerkesztve a' „Magyar életképek“ 1ső füzete, nSr. 100 l. finom ve-linen, díszes borítékban, ára 40 kr. pgő. Tartalma: Előszó, Fáy Andrásról; Egy iskolai kaland, Kuthy Lajostól; A' szép Julesa, Tárkányi Bélától; Lanka, Neytől; Egy kis tapasztalás, Gaallól. Szerkesztő és kiadó mindent elkövettek e' korszerű vállalat érdekes-bitésére, mit ezen első füzet gazdag tartalma is elég-gé tanusít, 's azért örömmel ajánljuk azt az olvasó kö-zönség buzgó figyelmébe. — A' pesti nőegyesület m. gr. Károlyi Györgynét szül. Zichy Karolina grófnőt válasz-totta 's kérte meg elnökének, ki is e' sok teherrel 's jó-téttel páros hivatal a' jótékony egyelet, egész városunk 's a' szenvedő emberiség örömére, mellynek inségeny-hítéséhez nyilván és titkon annyi szép áldozattal járult fővárosunkban, urodalmiban 's egyebütt e' ritka kegyes-ségű magas hölgy, szives volt elvállalni. E' gyönyörű jótékonyosság mellett azonban a' tisztelt grófné sok hazafi érdemű férjével f.h.6. két fővárosunk mintegy 300mind-két nembeli színének fényes 's ha állítanunk szabad, új lakpalotákat felavató táncmulatságot adott, mellynek reggeli 7 óra vetett véget. 'S így mind a' két részrül tanusítják, hogy azon tetemes áldásbul, mellyel a' min-denható mindkettőjüket felhalmozá, kor- és ember-szerű tapintattal a' haza, emberiség 's világdísz kívá-natának megfelelni minden módon buzognak. — Játék-szini krónika: nemz. szinpadunkon jan. 27kén bérszű-nettel adaték „Fiatl kerestanya“ vigj. 1 fel., 'és Vieux-temps hangversenye; 28kán „Hamlet“ szomj. 5 felvon., Egressy Gábor e' czimszerepben mint vendég lépett föl; 29kén „Sevillai borbély“ dalj. 2 felv.; 30án Egressy G. jutalmul bérszűnettel „Legjobb az egyenes ut“ vigj. 1 felv.; 'és „Egy ur és asszony“ vigj. 1 felv.; darab köz-ben a' külföldre utazandó cigány hangszok ismét köz-tetszésre hallaták magukat; 31kén „Kinizsi“ vigját. 3 felv. Szigligetitől. — F. hó 6kán szomorú esemény-nek valánk tanuji a' nemzeti színházban; „Norma“ dalj. első karéneke után ugyanis egy ittas függönykezelő a' padlásról lezuhant, a' szinpadot beszakasztá, ifj. Hu-benay karénekest megsérté 's eszmélet nélkül a' szin-falak közé vitetett. Az egész közönség elrémült, 's több emberbarát azonnal a' szinpadra futott, mig a' színház egyik orvosa, nyugodtan ülve maradt ingen-zárszé-kén; a' többi színházi orvos pedig valamint ma nem volt jelen, úgy máskor is csak ritkán látható. Végre a' színházi szolgálk egyike kihívá a' kényelmesen üldögélő orvost, ki néhány pillanat mulva ismét visszatért, a-zon vigasztaló nyilatkozattal, hogy a' mintegy hat ölnyi magasságból lezuhant ember másnap jární fog. Midőn e' kihívott orvos ur a' szinpadon megjelent, akkor három serényebb orvos már eret vágott a' szerencsétlen kár-pítkezelőn 's Hubenayt is ápolgató, pedig azok nem rendes orvosai színházunknak. Ajánljuk ennélfogva or-vos urnak, hogy máskor ne feledkezzék meg kötelessé-giről, midőn embertársának élete veszélyben forog. — Hétfőn febr. 13d. Bartha János ur javára bérszű-nettel először adaték: „CROMWELL FIJA“ vigjáték 5 föl. Scribe után Párisban franczia kéziratból fordí-totta Irinyi József. Legközelebb napokban a' bál egész uj elrendezésével fényesen kiállítva szinpadra kerülend a' „BALEJ“ nagy opera 5 felvon. Auberttől. Ezt nem sokára követendi először: „ÖRDÖG ROBERT“, nagy opera 5 felvon., Meyerbeeritől, uj köntösek 's disztí-vényekkel gazdagon ellátva.

A' pesti nemzeti casino alapszabá-lyai rendeletéhez képest, f. évi január 29k. 's folytató-ig 30kán tartá téli közgyűlést, mellynek eredménye következőkben öszpontosul: 1) jelentés tételt az intézet jelen állapotjáról, miszerint az egyesület je-lenleg 550 tagot számlál keblében; 2) a' nemz. szin-házban tartott társasági páholy f. 1843dik évre is ki-béreltetni rendeltetett; 3) a' könyvtár szaporítására f. évre ismét 1000 pengő forint ajaultatott; 4) hangá-

szati mulatságra hasonlóan 1000 pengőforint szavaztatott; 5) a részdíjakkal (1841. évi bezárólag) tartozó tagok nevei ezentúl is kifüggesztetni rendeltettek 's az igazgatóság egyuttal fölhatalmaztatott, a főnebb megszabott időig járó részvénytartozásoknak szóbeli per utján leendő beszédetése; 6) a' rendeletek azon pontja, miszerint a' jegyzői hivatalt eddigelé csupán részestag viselhetette, jövődöre oda módosított, miként jegyzőnek ezentúl nem-részes is választhassék meg, illy esetben azonban a' jegyző nem fogja azon szavazási jogot gyakorolhatni, mellyel a' tagok közül választandó jegyzők felruházttak; végre 7) felolvastatott a' fiztőválasztásra beadott szavazatok összeszedésére kiküldött bizottság jelentése, melly szerint így az a t o k n a k: Forgács Lajos gr.; Hajnik Pál, egyszersmind kirendelő és gr. Károlyi György urak; választótsági tagok nak: Almásy Móricz gr., Almásy Dénes gr., Appiano József, Bajzáth Rudolf, Bánffy Pál b., Deresényi Károly, Dubraviczky Simon, Eckstein Rudolf, Eötvös József b., Fáy András, Festetics Agoston, Fésüs György, Havas József, Hegyessy Péter, Heinrich Nep. János, Hengelmüller Mihály, Hubay József, Jeszenszky Ignác, Kapezy Tamás, Karlovszky Zsigmond, Keglevich Gábor gr., Kis Károly, Laczkovich József, Luka Sándor, Lukács Móricz, Majláth György, Németh István, Oreczy Lajos b., Ordódy Flórián, Prónay Albert b., Ráday Gedeon gr., Robítesek József, Rosti Albert, Rudics Dániel, Serényi László gr., Steinbach Ferencz, Szabó János, Széchenyi István gróf, Szekrényesi Endre, Szerencsy István, Szilassy József ifj., Teleki Sámuel gróf, Trefort Agoston, Uzoics János, Ürményi Ferencz, Walero Antal, Vay Miklós b., Zichy Miklós gr., Zsedényi Eduárd, Zsivora György urak választattak meg. — Szeniczey Gusztáv ur Pestről leendő elköltözése miatt a' jegyzői hivatalról leköszönvén, helyébe jegyzőnek részestag Tóth Lőrincz ur választatott.

Énekiskola. A' pestbudai hangszegyesület igazgatása alatti nyilvános énekiskola növendékeinek f. iskolai esztendőben első félévi vizsgálata jan 26-án ment végre a' pesti kisebb redoutteremben m. Festetics Leo gr. ur előnklete alatt 's tartott reggeli 9 óráig kezdve esti 6 óráig. Az intézetnek e' félév alatt 61 ifjú 's 59 lány, összesen 120 növendéke volt; ezek közül csak 12 fizetett iskoladíjt.

Mosonmegyei közgyűlés. Mosony vgye részéről f. e. január 10. 11. 12 's 13. folytatólag Magyar-Óváron tartott 's leginkább az országgyűlési követeknek adandó utasítás elkészítésével foglaltos választmányi munkálatot rostáló közgyűlésben, a' mellynek elején előnkli első alispán ur a' megyei nemesség számához képest szép számmal megjelent Rdeket üdvözölve m. főispán urnak újabb díszes czímmeli felruházttatása által ő felségének ezen ns. megye iránt is kitüntetett magas kegyelmét kiemelvén, figyelmezteté a' Rdeket a' szönyegre jöendő tárgyak fontosságukhoz illő hazafias tárgyalatására. Ezután legelőbb felolvastatott a' fentérintett választmányi munkálat, különösen ennek főir az ismételt 12 szathári pont körüli javaslata, mellynek sorában felvetett a) a' házi adó kérdése, melly körül 3 részre oszlának a' nézetek, némelylek ugyan is semmi nemű adónak — némelylek a' háziadó némelylek rovatinak, végre némelylek a' házi adónak a' nemtelenek közös elvállalása mellett emelék szavukat, — gondolhatni milly hévvel vitáztak legyen illy fontos életkérdés körül, az adó ellen leginkább az uradalmak ügyvédei — mellette a' közép rendű nemesség 's papság harcrolának, végre hosszas, minden oldalról nyomos, 's élénk vita után mintegy 46al 15 szó ellen elhatároztatott, hogy a' megyei tisztek és szolgák fizetését, valamint ezen utóbbiak ruházttatását, nemkülönbén a' megyeház fenntartását kizárólag a' nemesség, a' többi házi adóbeli rovatot kizárólag a' nemesség viselje; ezután a' nemesi javakról viendő telek- 's követele könyv behozatalát tárgyzó 2ik pont köz értelemmel elfogadtatott; a' 3ik 's 4ik pont szótöbbséggel el nem fogadtatván, a' nemtelenek hivatal-viselhetési jogát érdeklő 5dik pont, minthogy törvényileg eddig sem valának abból kizárva, fölöslegittvén, az ősiség eltörlését tárgyzó 6ik pont a' jogszerelemből 's előintés elmulasztásából eredhető perek ezutáni megszüntetésével a' többség által el nem fogadtatván: — a' népnevelést czélzó 7ik pont pártolatott; — a' censurát illető 8ik pontra nézve, — az előleges vizsgálat megtartásával, — új sajtótörvények alkotásának szorgalmazása rendeltetett; a' 9dik pontnak bővebb tárgyalatása több sz. kir. várostól érkezett levelekkel a' választmányra biztatott; — a' 10ik pontra nézve a' büntető rendszer elkészítése végett kiküldött országos választmány munkálata bevártni végeztetvén, — a' politikai igazgatásnak a' törvénykezéssel elválasztását érdeklő 11ik pont pártolatott; — a' népképviselő iránti 12ik pont ugyan ezen népnek mind ekorigi műveletlensége tekintetéből nem pártolatott. Felvették ezután 2or Győr megyé-

nek a' nemzeti nyelvnek iskolákba behozatalát érintő körlevele, melly pártolatni 's felírás útján ő felségénél is szorgalmaztatni rendeltetett, azon kikötéssel mindazáltal, hogy a' tanodákban a' latin nyelv teljesen ki ne zárassék. 3or Bereg-megyének felszólítása a' magyar kath. egyháznak a' pápától függetlenítés tárgyában semmi pártolatásra nem talált. 4er Tolna megyének a' Fiumétől Pestig, 's innen Debreczenen keresztül Erdélybe építetni tervezett vasut iránti körlevele pártolatott. 5ör Somogy megyének az iránti indítványa, hogy ő felsége a' kereskedés előmozdítását czélzó javaslatokat kegy. kir. előadásiba sorozza, az országgyűlési Rendeknek ezeket előterjeszteni méltóztassék, vizsgálhangra nem talált. 6or Tolna megyének, Erdély visszacsatoltatása iránti felszólítása pártolatott. 7er Soprony megyének egy független nemzeti bank felállítás iránti körlevele bővebb megfontolást 's tárgyalatást kívánván, e' végett újabb választmányra biztatott. 8or Soprony megyének a' német vámszövetséghez csatlakozás iránti felszólítása nem pártolatott, — egyébiránt ő felsége a' határszéli vámok czélszerűbb elrendezése iránt megkérendő. 9er Torontál megyének az országos főhivatalokra ő felsége által kijelölendők neveinek előbb a' megyékkel közöltetését tárgyzó körlevele azon hozzáadással pártolatni határoztatott, hogy a' választás titkos szavazás útján történjék. 10er Fejér megyének azt érintő körlevele, hogy Bereg-megyének a' magyar kath. egyház függetlenítése érdemébeni felszólítása, részéről nem pártolatott, tudomásul vétetett. 10er Temes megyének a' szinészegi borzasztó esemény iránti tudósító levele pártolatván, ő felsége vizsgálat-tétel végett megkérendő leszen. Így elvégeztetvén a' választmányi munkálat feletti tanácskozás, folytatólag tárgyalatás alá vétettek némelylek törvényhatóságoktól legújabbán érkezett körlevelek, ugymint: 1ör Nyitra megyének Borsiczky család némelylek tagjain állítólag elkövetett jogsérelmezés tárgyában küldött levele, melly felüli élénk vitakozás folytában már már azon határozat vala keletkezendő: „hogy az előadás-hoz képest valódinak bizonyuló sérelem követink által pártolatni fog, a' midőn Csepessányi Gábor tiszti főügyész ur kiemelé, milly törvényszerűtlen tény lenne, „egy bírói tétnek politikai uton fesszengetése“ — mellynek következtében a' fentisztelet megyének levele pártolatlanul maradt. — 2or Krassó megyének az oravicai bánász törvényeknek német törvénykezési eljárása, 3or Szabadka sz. kir. városnak közismert lelkes, 4er Pozsony megyének az országgyűlési szállások fizetése iránti, 5ör Szerém megyének a' Dráva szabályozása tárgyábani körlevelek küldöttségére bizattak. 6or Tolna megyének a' magyarhoni postáknak a' német tartományi kormányzástól függetlenítése, a' posta-bér felemelése, az illető vevényeknek bélyegeztetése, 's német nyelvi kiadatásuk érdemébeni felszólítását a' Rdek egész kiterjedésében pártolák, 's felírás határoznak. 7er közbotránykozást gerjeszte az egész gyülekezetben Torontál megyének a' károlyvárosi tanács merénye feletti tudósítása, — némelylek Rdek azonnal nyomos, 's a' büntettes tanács fékeztetését követelő felírás indítványozának, — mig mások nem kevésbé méltányolva ezen a' haza egység felbontását czélzó tettnek törvénytelenességét, tanácsosnak vélték ezen önkényes tett orvosolhatása felüli javaslatot a' fenálló választmányra bizni, — melly vélemény közgyűlési végzeté lön. 8or Ugyan Torontál megyének az országgyűlésnél alkalmazandó gyorsírók iránti indítványa nézve az előbbi végzés mellett maradt határoztatott, azaz pártolatott. 9er szinte Torontál megye részéről az új büntető rendszeri javaslatnak, országgyűlési tárgyalatás előtt a' megyékkel közöltetését érdeklő felszólítás pártolatván, ez ügyben felírás határoztatott. 10er Szabolcs megyének — minden választmányi munkálatnak 's törvényjavaslatoknak diaeta előtti nyilvánítását 's közrebocsátását tárgyzó körlevele tudomásul vétetett. 11er Nógrád megyének az alduai fejdelemségekben mindinkább elharapozó zavarok, 's ottan terjedező orosz befolyás eltávolítását czélzó figyelmeztetése — testvéri bizodalommal fogadtatva, elvben pártolatott, — de ő felségében helyhezettett bizalomnál fogva a' felírás fölöslegesittetett. 12er Szerém megyének az illyr machinatók tárgyában tett ovó felszólalása — éljennel fogadtatván örvendetes tudomásul szolgált. 13or Szinte ezen tárgyban Varasd megyétől hozzánk érkezett körlevél, — latin szerkezete miatt heves vitára szolgált tárgyal, ugyanis a' Rdek néhányai ezen körlevélnek olvasatlanul visszaküldetését kívánák, mig mások a' levelet ugyan felvételni, de a' netán ezen latin levelezés által a' törvényen ejtett sérelem mikinti or-

vosolhatásának meghatározását a' választmányra bizatni kívánák, — 's győzött ezen utólsóknak nézete, — a' levél felolvastatott — tartalma tudomásul vétetett — 's a' nemzeti nyelvnek elmellőzése végett a' levél kiküldöttségére bizatott javaslat-adás végett. Ezen országos érdeklő tárgyaknak elintézése után — a' Rdek a' megyei bel-életet tárgyzó dolgok megvitására tértek át, — mellyek közt kiemelendő hogy a' hus árát 1 krral felebb rugtatták. Elfelejtém, még feljebb a' választmányi munkálatot megrostáló végzések érintésénél, azt megemliteni, — hogy az egyházi javak népnevelésrei fordítását czélzó szathári pontnál a' Rdek elhatározták, hogy ezen javaslat ugyan el nem fogadható, ő felsége mindazonáltal megkérendő leszen, hogy a' mennyiben ezen javak eredeti czélokra nem fordittatának, kellő intézkedés történjék, — továbbá Varasd megyének Mixich testvéreken felsőbb parancs által történt jogsérelésből eredt sérelmek orvosolását követelő felszólítása pártolatott — és ugyanezen megyének a' bosnyák keresztények üldöztetését tudató levelére — a' nógrádi felszólításra hozott végzéssel — hason határoztatott.

Verőcei közgyűlés. — Vége. — 9) Ismét a' kir. kincstári itéletek kerültek szönyegre, mellyeket néhány sőcesempész ellen kellene végre hajtani, ismét a' régi vitakozások fordultak vissza; eredményök az, hogy a' megye a' k. kincstár biráskodását semmikép nem akarja eféle ügyekben törvényszerűnek megismerni, valamint a' törvény világos rendelete ellen hozott homagialis bírságokat. — 10) Az országszerte közölt szerémi duna-szávai csatorna került szönyegre, mellyre nézve egy választmány benyújtá véleményét, mellyből ki világított, hogy a' jó szándék álokokkal lenne támogatva, mellyek ellen felszólalni köteleesség, nehogy az ország hatóságai tévedésbe jöjenek: ugyan is, költemény az, hogy a' Dráva folyam az év háromnegyed szakában hajózható nem lenne, mivel minden évszakban még Eszéken fölül 12 mérföldnyire sóval terhelt kincstári hajók, Varasd és Eszék közt pedig gabonával, szerekkel, deszkákkal, ölfával terhelt hajók, kompok, tutajok 's t. eff. czikáznak; ellenben Vukát és Bosszutot nyáron különösen még pataknak is alig nevezhetni; továbbá álokalap az is, hogy a' szerémi csatorna vagy rövidebb vagy kevéssé költséges lenne, mivel ha az éjszaki csatorna nem Brodnak, hanem mint legutóbb terveztetett, Szvilajnak vitetik, a' szeréminél mivel sem hosszabb — ellenben a' sekélyes és szűk Vuka a' Bosszut sem kész csatornák ám még, ezeket is nagy ügygyel bajjal kellene csatornamederré teremteni! Hát még a' szerémi tervnél 1350 futó ölnyi csatornát 8 1/2 ölnyi mélységre ásni? minő rettentő munka? pedig a' törvény értelmében az eszék-bródi csatorna iránt, melly Drávát, Szávát a' Dunával is összekötetésben tartaná, már főnáll a' fölsőbb helyeken is pártolt részvényes társaság! a' szerémi iránt azonban csak országos költséggel teendő építés terveztetik, 's így a' kész jó sikeretlenítése mellett csak tudja Isten mikor létesülendő pium desiderium maradna fön. A' részvényes társaság eldöntő okait Verőce az ország minden hatóságival magyar mellékletben közlenni. Győzzön, mi jobb — de magukat álokokkal tévedésbe hozatni ne hagyjuk! — 11) Zsoldos mezei rendőrségi kézikönyvecskéje tartományi nyelvre fordítva ki fog osztogattni. 12) Három rendbeli latin szövegű levelünk küldetett vissza Magyarországból; ns. Pestmegye a' fölbonított levél tartalmára felelt, nem úgy ns. Fejér vgye; Tolna pedig épen bontatlanul utasítá vissza hivatalos levelünket. Aggodalom tölté-el a' Rdek kebleit két okból, először mivel a' köz 's néha késedelmet nem tűrő magány-ügyek méltányossága az illy egy megyének a' másik ellen némi végrehajtási hatalmat követelő törvénytelen, felsőbbsege miatt veszélyeztetik, másodsor mivel az eziránt legfelsőbb helyre még a' tavalyi év elején tett alázasos folyamodásunkat semmi válasz nem követte, a' Rdek tehát előbbi kérelmüket megújítván rendre utasításért u-jolag esedeztek, és mind az említett 3 rendbeli levelet, mind az ezután netán visszautasítandókat legfelsőbb helyre benyújtandóknak végezték, e' tárgy azonban az országgyűlésiek körébe fölvetetni 's a' követek iránti utasítással elláttatni rendeltettek. 13) Torontál levele, melly a' munkában levő Codex criminalis országgyűlés előtti közlését tárgyalja, pártolatást nyert. 14) Drávanak a' Dunába ömlését elintézendő kir. biztosság nm. Ürményi Ferencz koronaörnek levén átadva ő nm. az ohajtott szabályozás sikerésítése végett megkéretett, nemkülönbén a' nm. helyt. tanács is, hogy a' vízépítészeti testületnél készen levő helyszíni térképeket sok új költség elhárítása végett másolatban közöltetni méltóztatnék. 15) Bold. Sréter nógrádi alispánnak a' megyei

kormány körében tapasztalt hiányok iránti becses munkája választmányhoz utasított, mely azt átnézvén az illetendő kikiszedését 's használatát nyujtaná be a Rdeknek. 16) A megyei szolgák helyesebb fey alatt tartásáról véleményadás az első alispán elnöklése alatt tartandó választmányra bízott. 17) A Horvátország és Szlavónia közt fönálló viszonyokrul előterjesztést teendő választmány munkálata sürgettetett. 18) Úgy egy Veröcze és Szerém megye között Sz. László falvánál a Vukán keresztül vezetö hosszú fahid jó karba helyeztetése iránt ns. Szerém vgye ismételve fölszólított, hogy ezen országos közlekedést előmozdító, hidat figyelembe venné, mely a római korban is olly tetemes volt, hogy Cibalis (Vinkovce) és Mursa (Eszék) között egyetlen közlekedési útul szolgálván, e hidnak jókarban tartása miatt itt falu is telepített, melyet ad labores pontis Ulcae-nak neveztek (ma Markussicza) nem elégedvén-meg Veröcze az illetö szerémi föbirónak azon jeientésével, hogy a gaboski részjóság birtokosa a faszerek ajánlására fölszólítva mind maig sem választolt, mert akár adnak az uradalmak ingyen szereket akár nem, az országos utakat jó karban kell tartani 's egy két közbirtokos macacssága még azért a közügyet nem sikeretlenítheti. Ezeken kívül még a kövezett utakról, Dráva átmetszéseiröl, csatornák ásátásáról épületek kijavittatásáról, laktanyai számadásokrul, Palacska-szikkasztási bérfizetésekröl, egyéb hiányokröl, eleget tanácskoztunk — a marhahus ára 10 kr. megmaradt, a kenyérsütök nem is motszantak. Jövö közgyűlésünk majus 15kén leend, ha t. i. az országgyűlés közlegese rövidebb 's így előbbtartási határidöt nem parancsoland. —

Vasmegeyi közgyűlés. A mult év végén tartott törvényszékek két első napján rendes közgyűlés, a czeletalan kisgyűlések helyettese volt. Ezen kisgyűlés fötárgya annak saját élete, az az: azon kérdés körül forgott: vajjon a kisgyűléseket átváltoztathatni é rendes közgyűlésekké? Megyénk, mint tudva van, a kisgyűlések megszűntetése miatt a fökormánysszékkal meghasonlók 's a dolog végre a nm. udv. kancellaria elé került, honnal leérkezett k. leirat most olvastatván fel, hosszabb vitatkozás után a RR. föleg a leirat azon világos kívánatánál fogva, miszerint a megyei végzések törvényhozás körébe ne vágjanak, mely tiszteletet fejeztek ki ö felségének az alaptörvények fentartása mellett tanusított gondoskodása iránt 's a törvények szelleméböl indulva ki, előbbi végzéseket akkép módosították, hogy midön a kisgyűlésekre mellözhetlen szükség leend, azokat egyedül a kitűzött tárgy végett jövöben megtartandják. — A nm. htanácsnak a pénztári jegyzökönyvek vezetését rendelö intézvénye örömmel fogadtatott, ámbár a RR. ez iránt már gondoskodtak vala, a kívánt pénztári jegyzökönyvek vezettetését pedig a jegyzői hivatal vállalá magára; végre az alispáni hivatal oda utasittaték, hogy az általa tett fizetési utalványok jegyzékét minden közgyűlésen mutassa be, mi évnegyedenként a jegyzökönyvbe fog átvitetni. — A styriai kamrai igazgatóság által egy adózónkra pénzbeli elmarasztáson kívül fogságot is parancsoló ítélet hozatván 's az végrehajtás végett a megyéhez küldetvén, midün azon ítélet olly tettért rovatott magyar alattvalóra, mely törvényeink szerint büntetést nem érdemel, a nm. htanácsnak feliratni elhatározott, hogy ezen ítélet nálunk végre nem hajtható. — Ezután egy igen kellemetlen tárgy került szönyegre. Egyik jeles buzgalmu szolgabíró ugyanis elégteltelt kért hivatalos eljárásában történt bántalomért, melyet M. lelkész követett el ellene, midön egy szóbeli perben alpereskép a szokás szerint faluháznál megszállott szolgabíróhoz idéztették. Ott ö nemcsak nem jelent meg, hanem a bírót egy hozzá küldött levelkében több méltatlanság közt azzal rágalmazá, hogy hivataloskodása óta a katholika hitet alacsonyította 's a jobbágyokat földesurok ellen lázítottatá. "Ehez képest a tisztí vád elrendeltetett. — A fenyítő törvényszék jelenté, hogy egy Pozsegamegyébe kísértetni rendelt, 's a megyei hajduk által már kétszer egymásután Zala-Egerszegre kísért rab Zala megyétöl a hajduk vallomása szerint tovább kísértetés végett nem fogadtatott el, 's e miatt ismét a vasmegeyi börtönbe hozaték vissza, hol már félétöltött a nélkül, hody büne világosságra derítettet volna. Ezen kellemetlenség elhárítása végett ns Zalamegye megkéretni határozottatott, hogy ezen kölcsönös szolgálát megtagadtatásának okát megvizsgáltatni, 's úgy intézkedni sziveskedjék, hogy jövöndöben az igazság kiszolgáltatása illy hátramaradást ne szenvedhessen. A törvényszék elé most csak 46 rab állít-

atott, 's ezeknek is nagy része verekedök, káromlók 's kisebbségü tolvajokból áll, mely jelenet a néperköles szelidülésének örvendetes tanujele.

Nógrádmegyei közgyűlés. Vége. Szerémnek az illy mozgalmak iránti ismértes férflas hangu levele, már határozatunk levén e tárgyban, csak tudomásul vétett. A pesti hangászati-egylet elnökének részvények szerzése 's a régibb felszólítás következtében már szerettek felküldetését tárgyazó levelét vettük, elsője föbiráink buzgóságára bízott. Buttler gr. arczképet buzgó hazafiságnak méltánylásaul aláírasi uton megvevén, a megye nagy termébe függesztendjük. — Az építendő és javítandó utak iránti terv benyujtatván, élénk vitára nyujtott alkalmat, de örömmel tapasztaltuk, hogy nem annyira tájérdekek, mint a közjó előmozdításának külön szempontbuli felfogása szülték azt. Hogy utaink tisztviselőink legnagyobb szorgalma, és adózónép annyi veritékes fáradsága után is, kivévén pár állomást, alig járható, nyomoztaték ennek okai; de küldöttség levén már e részben kinevezve, kifürkészesök erre bízott, mi három főokait látjuk e hiánynak 1) hogy parasztlak építék az utakat, sőt kikre a felügyelés bizatik, sem müértök e nemben, és így sem jó anyagok beszerzésére, sem ezek miképeni alkalmazására, sem kívántató tudomány sem kellö ügyelet; 2) a már kész utak jó karban tartására sem fordittatik kellö figyelem; 3) ezelőtt az utak kijelölésében inkább táj- személy- sőt néha pártérdek is uralkodott, mint a közjó tekintete, annyi oldalagos 's mellék-utaink vannak, hogy ezeknek nemcsak folytatására de csak jó karban tartására is elégtelen a megye ereje, de mindezek kinem kerülendik a választmány figyelmét. Öröm fogá el kebleinket, midön új tömlöczök helyben hagyott tervét a főépítési-igazgatóság viszsaküldé, de ideje is volt már hogy rothasztó büntarlanginkon, mert tömlöcznek alig nevezhetni azon helyet hol 50—80 rab összcscukatván, büntfokozati tekintet nélkül együtt kénytelenítettek a tödő-senyvet, mely mintegy sine qua nonja ezeknek, kkiállni vagy ideigleni börtön helyett halált szenvedni. Javítsunk. Voltak ugyan kik még nem akartak az építéshez fogni okul adván, 1) mivel még nem tudatik az országos választmány melylik rendszert fogadá el; 2) mivel nem tudatik: vajjon nem épen itt lesz é a kerületi börtön; 3) híven hogy ha továbbra halasztatik, törvényileg meg fog határozatni, hogy az építési terkekhez a nemesség is járuljon de mind ezek ellenére, mivel már a pénzösszeg is készen van, a kőanyag egy része is be van hordva az építéshez fogás tavasz nyiltakor elhatározottatott választmány nevezetvén ki az anyagok beszedését eszközözendö, az építésre felügyelendö, mi végett előleg is első alispánunk bízott meg. — Gyűlésünket 16kán végezvén, egy héti törvényszéknek válnak tanuji 's ezek folyamatjárul csak örvendetes irhatunk: — több 60 rabnál lön elítélve; ítéletlen egy sines tömlöczinkben 's mind ezt leginkább fenyítőtörvényszéki elnökünknek köszönhetjük, ki ritka lelkiismeretes buzgóság és pontossággal jár hivatalában el; a testi büntetések még ugyan divatoznak, de ezek javítóház hiányában nélkülözhetetlenek. De hisszük egypár év mulva nem fogja többé a verettek jajgatása füleinket és sziveinket háborgatni. — Egy tisztviselő azon tettet nem hallgathatni el, hogy vallatáskor, mivel a rab mosolyogni merészkedett, ö szolgabírosága előtt hájat nyiratta le — nevé elhallgatjuk, mert hinni akarjuk, hogy hivatalbuli tulbuzgóságbul tevö azt, de vigyázzon, mert korunk szelidebb szelleme az illy vad tette felett szigoron szokott bíraskodni. Emilit 's méltánylást érdemel megyénk azon rendszere, hogy törvényszékeinkbe és az utasításokon dolgozó fő-választmányba minden tisztviselőnek és táblabírónak részvehetési és szavazási joga van. Jövö alkalommal még tánczvigalminkrul, casinói-egyesületinkröl és némi furesaságröl irandok.

Esztergomban a ronda öszi, még rondább tél váltá föl, sok sár, majd köd, erre hó-lé, 's a kevesded fagyot ismét irgalmatlan eső-sár követi. Soha illy telet! Az utak irgalmatlanok, mivel a sár végtelen, a kereskedés biczeg, vándorog, két válló kron kénytelen kimérni borát a szegénység; 's január derekától kezdve az idő elannyira langyos, hogy szinte a természet is indul, az orgonafa több helyen bim-bajából fakad, a várbeli vadgesztenyéken több bim-bóbul szinte zöldlevél fejlett, a mezö széltiben zöldül. E tél kellemetlenségiböl magyarázhatni városunk kedv-pangását is, farsangot nem ismerünk, sem vig zene, sem vidor forrongás. Elevenséget csak az öt

rendbeli tanodákban és a törvényhatóságoknál venni észre. A tanodákban ugyanis szorgalmas oktatásokat próbatételek sarkalnak, melyekre a presbyterium és praeparandiába ö hgsége országunk fáradhatlan primása is magát megalázta 's megelégedését éreztetni kegyeskedett, illy magos kegy. nyilatkozatok bizonyal ösztönzenek tanítót és tanítványokat egyiránt. A kir. gymnasiumban már félévi próbák köszöntgetnek, ugyszinte a nemzeti és elemi iskolákban. Az ifjuságot egészséges-vidámnak, becsületudónak, tisztességetlétűnek, 's általjában jónak hirdetjük. — A vármegyeházánál részint a kebelbeli nemeselek lajstromát rendezi egy küldöttség legrégebbi korszaktól maiglan terjedöket; részint a követi utasítást készítő választmány; részint nyomozó küldöttségek; részint csödületi, polgári és fenyítő-törvényszékek foglalatokodtatják a jó rendben példás Rendeket. — A kir. város hatósága, miután működését jelesen végzett H e y a Imre kir. tanácsos ur a kir. biztosságröl lelépett, a derék hazafit hála és tiszteletemlékül a tanács és választott község egyértelmüleg polgárává füzte, 's polgár-levelét remek-oklevéllel örökíteni készül. Így jó, ha érdemet méltánylás követ.

Szerbia.

(Times az orosz politikáról. A kivándorlottak.) A Szerbiára nézve követett politikáról a 'Times' úgy vélekszik, miszerint a mint Bécsben, Párisban 's egyebütt megtudák, hogy Oroszország a szerb lázadás ellen nyilatkozik, gyanítani kezdék, hogy azzal csak arra czéloz, miszerint a többi hatalom Sándor hget Oroszországgal szembe védelmezzö, ámbár valódilag Oroszország is csak öt ohajlja. A celszövény azonban nem sikerült, Metternich hg és Guizot nem hagyák elvakkittatni magokat, 's Ausztria egyesült Oroszországgal; a porta pedig csupán azért vonakodik a kívánatot teljesíteni, mivel tudja, hogy az által a követelő hatalom erősbikét sértendené meg. — A szerb kivándorlottakat Zimonyban, mondják, csupán az öreg Milos hg tartja, 's 300 ember, mivel ennyire bizvást tehetni öket, naponkint csak 1 fot számítva is egyre, septemb. 7dike óta nem csekély összeget emészte már föl. Ebböl némellyek azt következtették, hogy Milos hg még maga részére szeretné a szerbeket megnyerni, ö azonban csak fija szerencsésjét ohajlja. Samosi hg Vogorides egyik lyányát Sándor hgnek szeretné nőül adni, és nem, miként némelly lapok híresztelék, Mihály hgnek. Sándor mindenesetre sokat nyerendne ezen nagy befolyásu férfi közbenjárása által.

Spanyolország.

(Ellenzéki mozgalmak a választások körül.) A szabadelmü ellenzék határozottabb irányu felekezete is megkezdé már munkálkodását a választási siker biztossítására. A kereskedési lap főszerkesztőjénél ugyanis nagy számmal gyűlvén össze a pártnak hívei, hosszas vita után választmányt bíztak meg mely fölszólítást intézend a választókhöz, 's a választásokat elveik szerint iparkodandik előmozdítani. E választmány mindazáltal jobbadán olly férfiakból áll, kik nem igen kitünö fényben ragyognak a spanyol politikai láthatáron. — Ministeri lapok határozottan oda nyilatkoznak, hogy a spanyol kormány koránsem kérte meg Angliát a spanyol-francia surlódás kiegyenlítésire. — A valenciai hatóság légszeszszel szándékozik a várost kivilágitatni. —

Anglia.

(Folytonos és hatályos igazgatás a gabonatorvény ellen. Anglia aggasztó helyzetben.) A gabonatorvény elleni társulatok valamint Londonban, ugy az egész birodalomban is legnagyobb munkásságot tanusítanak, 's czéljaik előmozdítására olly buzgóan adakoznak, hogy nem rég egyetlen gyűlésen ezer font sterlinget irtak alá. E közben a földművelési egység pártolójí, Buckingham hg. fönöksége alatt, gyérebbe mozganak, mert a ministerségben 's felsöházban annyira biznak, hogy minden nagyobb erőfejlesztést fölöslegnek hisznek. Minden kétségen kívül van, a whig lapok szerint, hogy mindjárt az első ülés, mind a két házban, eldöntö fontosságú leend a kormányra nézve. A nyilvános ügyek napról napra aggasztóbb alakot öltének, mert Peel bizonyosan bedugandja füleit az éhezö nép kiáltási előtt, hogy pártjának kegyét megtarthassa, 's azért nem sokat állít, a ki mondja hogy a közelgö parliamenti ülés fontosb leend valamennyinél, mikre az 1688iki forradalom óta Anglia évlapjai emlékeznek. —

Franciaország.

(Lamartine határozottan az ellenzékhez csatlakozott.) Rég tudva volt ugyan, mikép Lamartine az ellenzékhez hajlik, de egyszersmind azt tapasztalá mindenki, hogy ő egyik párthoz sem kíván szigorúan tartozni, hanem a' kettő közt függetlenül ohajt állani. Végre mindazáltal átlátta Lamartine, hogy Franciaországban egyes ember nem bírhat hatalommal, hanem csak az, ki valamely hatalmas pártnak színeit viseli, 's ennél fogva bizonytalan szerepével föl hagyott, és nyíltan 's elhatározottan az ellenzékhez állott. E' váratlan lépése nagy csodálkozást okozott, főképmiután Franciaország külföldi politikáját legnagyobb szigorral gáncsolá. Véleménye szerint Franciaország helyzete a' többi birodalmak ellenében szerencsére olyan, hogy egyetlen valódi komoly érdeke sincs, mellyet Európa nagy érdekeivel össze nem lehetne egyeztetni. Hogy a' juliusi kormány elejétől fogva békét ohajtott, azt legnagyobb érdemének tekintti. Ő maga is békét ohajt, 's koránsem tartozik azon ugynevezett szabadelműek közé, kik csak lőporral vélik a' nemzeti jóllétet megvásárolhatni. Az olly nemzeti rendszer, melly elszigetelve áll, 's azt hiszi, hogy magában is legalább annyit ér, mint az egész világ, legkisebb értékkel sem bír. Az elszigeteltség mindenütt és mindenben gyöngeséget jelent, a' szövetkezés ellenben magasra emeli az erőt. Franciaország most is olly távol áll a' békétől, mint 1834ben. Már akkor határozott közbenjárulással kellett volna Spanyolországban föllépnie; de nem, mi azt nem tettük, hanem vérében hagytuk fudalozni azon szerencsétlen országot, mellyet don Carlos nevében és palástja alatt, legjobb erejétől törekvők pénzével megfosztatni a' külföld. Anonát békezálogul foglaltuk le, 's ismét kibocsátottuk kezeinkből, a' nélkül hogy magunknak az által szövetségeseket szereztünk volna. Politikánk az angol és moszka szövetséget nemcsak elidegeníté tőlünk, hanem egyszersmind okozá, hogy e' két hatalom, határozott ellenszenve daczára is közelíteni kényszerült egymáshoz Ázsiában. A' jul. 15iki szerencsétlen szerződés nélkül nem gyanusította volna közvéleményünket egész Europa, 's nem állanánk olly szomorú helyzetben, mint most. Mire való ezen félénk habozás politikánkban, mi csak gyöngé jellemeket illehet? Szabad férfiaknak csak azon egy ohajtásuk és törekvésük lehet, hogy erőteljes állásba helyezkedvén, Franciaország végre meglehesse zendületének elveit, dicsőségét 's nemzetiségi szellemét, mit csak nyílt ellenzék által érhet el, 's koránsem erejét fogyasztó pártos fondorkodással. Ezen szilárd ellenzékben rejlik Franciaország egyetlen menekvés horgonya. Illy hangon sokáig folytatá még szónoklatát Lamartine, 's azon nyilatkozattal fejezé be, hogy jelenkorunk főfeladata az önmeztagadás, minden egyes politikai férfira néz ve, 's hogy annál fogvást ő, mellözve minden személyes érdeket, csupán az eszméknek törekszik diadalt kivíni, mert

arról tisztán meg van győződve, hogy a' kormány mindenben hátramegy, hogy minden számításban csalakozik, 's hogy a' szépitgetés ámitó kora örökre lefolyt. E' beszéd az egész kamrában igen nagy hatást szült, 's az egész ministeri párt nagyon meghökkent, Villemain pedig csak ötölve hatolva válaszolt, azon keserű reményt fejezve ki a' kormány nevében, hogy a' vitázatok folytatában az okok súlya alkalmasint engedékenyebbé fogja őt hangolni. Egyébiránt az ellenzék nem legnagyobb örömmel fogadá soraiba Lamartinét, mert attól tart, hogy könnyen ismét a' kormányhoz fog pártolhatni. A' többi szónok között leginkább a' fiatal Gasparin tünteté ki magát, ki déli Franciaország legtisztess protestans családjai egyikének tagja, 's a' hajmotoszási ügyben igen értelmesen 's határozottan nyilatkozott. —

Poroszország.

(Az új büntetőtörvénykönyv elkészült. A' zsidók testőrökül alkalmaztatnak.) A' statustanács egészen elvégzé már az új büntetőtörvénykönyvet, 's majd a' rendek gyűlései elibe véleményadás végett fog az terjesztetni. A' király dicsérő elismeréssel fogadá a' statustanáctól és azonnal szentesíté a' törvényt csak néhány kisebb változtatást parancsolván rajta. Egyik nevezetes változtatás a' kivégezések körüli szertartásokat illeti. A' statustanács egészen meg akará azokat szüntetteni, de a' király azt rendelé, hogy a' király-és szülegyilkos ezután is tehénbőrön hurcoltassék a' vesztőhelyre, a' halálbüntetés azonban mindenkor csak pallos által történendik meg. — A' zsidó lakosság igen örvend a' néhány katonáskodni tartozó zsidónak adott azon engedelem fölött, miszerint ők k a t o n a i szolgálatakat a' berlini őrseregnél, melly a' testőrséghez tartozik, végezhetik, mi a' zsidóknak eddig nem vala megengedve, 's azért ők csak a' tartományokbeli sorvezdekben katonáskodtak. — A' király beszédei két kiadásban jelentek meg: az egyik 14, a' másik 37 eredeti beszédet foglal magában. Jan. 21én a' király kívánata szerint évnapiját ülték a' jeruzsalem evang. püspökség alapításának. — Az anhalti vasut 1842ben várakozáson felül, 5 2/3 perctet jövedelmezett mindamellett, hogy az első év mindig több költséggel jár, az igazgatóság azonban csak 4 1/2 pctet fiztetett ki, a' többit tartalékol hagyván.

Oroszország.

[Orosz vádrendszer.] Megfoghatlan előttünk, hogy korunkban Európában még olly kormányrendszer használtatik, mellynek főrugója a' vádrendszer; mennyire csigázhatni fel azt, 's mennyire korlátoztatik általa az absolut uralkodás is, Oroszországon láthatni. Hatása nem olly iszonyu ugyan, millyen a' véres Vazul idejében volt, de kiterjeszkedik még is mindenre, mivel rendszeres vádakon alapszik az egész igazgatás 's

minden hivatal azok szerint osztogatattik. Főkezelője ezen rendszernek a' rendőri tisztség, mi nagyon különbözik az ausztriai 's francia titkos rendőrségtől; hatásköre a' legalsóbb egyedektől kiterjed a' legfelsőbb tisztviselőig. Mivel Oroszországban minden nemes egy v. más tekintetben nyilvános szolgálatban van, azért mindegyik ellenörködés alatt tartatik 's rólok a' rendőri tisztek Pétervárra jelentéseket tesznek, 's ha hivatalosításra kerül a' dolog, az mindig ezen jelentések szerint intéztetik el. Igy néhány év előtt N. rendőrtiszt azt jelenté fel X. kormányzóru, hogy ő a' czár névnapján bundában hallgatta a' Tedenmot; minek következtében a' bűnös néhány évig nemcsak semmi jutalmat nem kapott, sőt az azon alattvalótól is megtagadtatt, kiket ő ajánlott jutalom végett. Legsűrűbben vannak illy szemfűl-emberek főleg a' nagy városokban; hatalmukat azonban a' főkormányzók ugy szokták gyöngíteni, hogy a' czári kancellaria 3ik osztályával barátságos viszonyba lépnek évenkénti 50—60 ezer rubel-fizetésért. Pétervárott alig van tíz személy a' felsőbb körökben is, kik felvigyázat alatt ne volnának, 's felőlük a' harmadik osztály folyvást nem tudósítatnék, melly még a' ministerségeket is szemmel tartja. Illyen kéme természetesen Lengyelországban is vannak, sőt minden külföldön utazó orosz azzal tartozik kormányának, hogy őt a' tapasztalt orosz érdekekről tudósítsa, mert minden orosz szolgál, vagy szolgáland.

Törökország.

(A' perzsiávali egyezkedés még sem köttethetik meg. A' dunai gőzhajózás akadályai elhárítvák.) Nuri efendi még sem ment Erzerumba a' perzsiávali egyezkedés végett; ugy látszik: mielőtt elmehetne, még némelly kérdéseknek tisztába kell hozatniok, 's miatok alkalmasint a' IV. Murad alatt 1639. maj. 7én Perzsiával kötött békeszerződésre kell visszamenni. Azonban ezen békekötés oklevélét Konstantinápolyban nem találhatják meg, 's Teheránból is azt üzenték, hogy az az ottani levéltárban sem található. Alkalmasint mindkét udvar jobbnak látja azt eltitkolni. — Jan. Sán érkezék Sztambulba Bibesko oláhországi fejdelemmé megválasztásának híre, 's mind a' portától, mind az orosz követségtől örömet fogadtatt. Szerbiára nézve még semmi lépés nem történt. Lieven a' török kormány elé terjeszté nyomozata eredményét. — Azon nehézségek, mik az ausztriai gőzhajók használata elé Konstantinápoly és Trapezunt közt gördítettének, az ausztriai ügyviselő Kletzel hatályos közbenjárása által nagyobb részt megszüntettek: a' török alattvalók ismét használhatják az ausztriai gőzöket. — A' porta nem engedé meg Sophiában egy új francia consulságot föllállítani; mivel Franciaországnak ott sem kereskedési sem politikai érdekei nincsenek. Bourqueny tehát Duclos urat Varnában szándékozik consullá helyezni. —

É R T E S I T Ő.

Gőzösek Indulása
PESTRÚL.

Bécsbe febr. 14kétől fogva minden másod napon indul egy gőzös utazók számára; 15kén pedig **ÁRPÁD** rakhajó. 16kán végre Zimonyfelé: **SÁMSON** miut utasoknak való gőzös, reggeli 7edfélkor.

ENGLÄENDER HERMANN

ajánlja most újonan nyitott nkereskedési rakhelyét
Burgmann Károly házában,
az újpiaczon

mindenkor, de főképmi vásár idejében, hol is találándók mindennemű selymek, ról számra, divat-selyem-kendők, mellények, ruhák, divat 's paraszt selyem szalagok, varró-selyem, kötni és szöni való pamutok, mindennemű czérna, tüll anglais 's egyéb pamut készítvények a' legjutalmasabb áron elegendő mennyiségben 's különös választásban
Pesten, februáriusban 1843. 1—3.

Eggenberger J. és fia

- M. tud. akad. könyvkereskedőknél Pesten megjelent 's minden hiteles könyvárosnál kapható (ezüstár)
- Fejér Gy., az ember kiformaltatása** esmérő erejére nézve, vagy is a' közhasznu Metaphysica. 2-dik kiadás Sr. Pesten 1843 füzve 1 ft.
- Ferenczy J. közönséges Geographiája.** Második kiadás után újabb változások szerint korunk 's iskolánk szükségéhez alkalmazta K a n y a Pál Sr. Pesten 1840. füzve 1 ft 30 kr.
- Fogarasy J., magyar kereskedési és váltójog.** Eredeti alaptannal 's több szükséges magyarázatokkal világosítva, 's némelly külföldi, főleg az ausztriai váltótörvényvel egybevetve Sr. Pesten 1841. füzve 3 ft.
- „magyar bank.** Sr. Pesten 1841. füzve 20 kr.
- Gondol D., Regény és Dráma** párhuzamban. (A' Kiszaludy-társaság által koszoruzott pályamunka) Sr. Budán 1843. füzve 48 kr.
- Henke A., törvényszéki orvostudomány,** mellyet előadási kézikönyvül és törvényszéki orvosok' és jogtudósok használatára a' tizedik öregrbitett és javított eredeti kiadás után fordított ifj. Bene Ferencz Sr. Pesten 1843. füzve 1 ft 50 kr.
- Horváth Zs., elmederítő, szívkepző characterfestő történetek 's adatok** füzére gyönyöködtetve oktató olvasókönyv minden rendek de főleg a' magyar ifj. számára 2 kötet sr. Pesten 1840 füzve 2 ft.
- Kiszaludy — társaság** (Szépirodalmi intézet) Evlapjai 1—3 kötet Sr. Budán 1841—3 köteve 4 ft 48 kr.
- Lukács P., Dalkönyvecske.** Kis honfiak 's leányoknak ajándékol 12rét. Pesten 1842 füzve 24 kr.
- „dunántull kis magyar.** Rajzolatokkal. 12r. Pesten 1843 köteve 30 k.
- „kisdud utazó.** 2-dik bővített kiadás 16r. Pesten 1843 füzve 10 kr.
- „kis verselgető** 2-dik bővített kiadás 12r. Pesten 1843 füzve 15 kr.
- Szalay I., Egyházi beszédek** gyűjteménye. Újabb évi-folyam 1—3 kötet Sr. Budán 1841-2 füzve 4 ft 30 kr.
- Tarczy L., a' Dráma hatása** és Literaturánk drámaszegénysége (A' Kiszaludy-társaság által koszoruzott pályamunka) Sr. Budán 1843 füzve 24 k.
- Taubner K. D., Mértan.** 1ső Rész-Számtan. Sr. Pesten 1841 köteve 1 ft 20 kr.
- Vághy F. magyar váltójogi kérdések** Sr. Pesten 1841 füzve 1 ft.

Warga J. természettan. felsőbb real és gymnasiális iskolák számára. 58 fametszettel Sr. Prsten 1842 kötve 50 kr.
„Magyar Nyelvtan tanmódszerűleg előadva Sr. Pesten 1842 kötve 50 k.

Bécsyöri vasut.

F. évi január 23-dikán az ötödik nagygyűlés ment véghez a cs. kir. szabadtékú bécs-györi vasutársaság részvényeseinek 46 tagja jelenlétében, kik arra alapszabályszerűleg meghívtak. Az eredmények és zárszámolatok, mult évi jul. 1-sejtől dec. végeig, a nagygyűlés határozatival együtt, a gyűlési jegyzőkönyv nyilvánváltatása által egész terjedelmükben köztudomásra fognak juttatni. Előleg pedig értesítettnek a t. cz. részvényesek, hogy

1) Minden részvény után 1 fr 30 krnyi osztalék fizettetik f. évi febr. 1-sejtől kezdve, a mult félévi 4% kamattal együtt;

2) a nyolczadik, vagy is utolsó részfizetés teljesítésére az alapszabályok 3, 4 és 15-ik §-hez képest f. é. april 1—15-ike tüzetik ki határidőül;

3) ezen részfizetés teljesítésekor a részvényjegyek féléves kamatszelvevényekkel, s ö cs. s ap. k. fölsége legfels. határozata következtében illy felirattal: „Bécs-gloggnitzi vasuti részvény négyszáz forinttal pögöben” láttatván el, mostantól kezdve csupán 400 pögö for. névbecs szerint fog keringhetni.

A társasági pénztárhivatal az indulási úrral mellett, rendeltést kapott, ünnepe- és vásárnapokat kivéven, mindennap délelőtti 9—12 óra közt az osztlalékok s kamatok kifizetésére és részvényfizetések elfogadására. Egyenlőségi tekintetből a febr. és aug. t. jén fizetendő kamatokra nézve a t. cz. részv. oda utasítottak, hogy f. é. január 31-ektől a 8-dik részfizetés teljesítésének napjáig az illető kamatot is fizessék meg.

Kéretnek egyszersmind a részvénytulajdonosok, az 1 és 2 alatti kezelés könyvitése végéig, pontos jegyzékét terjeszteni elő illető részvényiknek, a szám, lap és név fölrásával együtt két példányban. Bécs, jan. 26-kán 1843.

A bécsyöri cs. k. szab. vasutársaság igazg. 1—3.

Tekintetes Csongrád vármegye a kebelében szállásoló és általutaz óns katonaság, ugy a maga szolgálai és megyebeli biztós uraknak és lovas-katonáknak lovaik élelmeztetésük megkivántató kenyér-buza- zab- és szénaszalma kiszolgáltatását több évre hasznóberbe kívánja kiadni a következő feltételek alatt:

a) A megye állomási öt helyein, jelesen Horgoson, Kisteleken, Csongrádon, Szentesen és Vásárhelyen tartozik a vállalo élelmi szereket tartani, és ugyanannyi helyen a kiszolgáltatandókat kiszolgáltatni.

b) Ezredenkénti összehuzások [Concentratio] tartozik a vállalo az élelmezszereket az összehuzatás helyére maga szállítani, melly fuvaroztatások ért a regulamentumban kiszabott vontatási bért meg fogja kapni.

c) A kiszolgáltatott természetvénnyek hasznóberí ára, a szokott két hó napos katonai számokodás után ki fog fizettetni.

d) Elelmezszerek tartására alkalmas rakhelyekkel a vállalkozó ingyen fog ellátatni.

Egyéb feltételekről a megyei főpénztárnoki hivatalnál bővebb felvilágosítást nyerhetni.

A hasznóberbeadás idejeül és helyeül folyó évi martius 19-czedik napja, és Hód-Mező-Vásárhely városban a község háza tüzetik ki.

Dobosy Lajos m. k., megyei főpénztárnok által. 3—3.

Előfizetési meghívás az

Orvosi tár

folyó 1843-dik év kezdetétől hetenkint egy és félíven jelenik meg; a 39 tömött ívre menő félívi kötet ára helyben 3 ft., postán boríték alatt 4 ft. ezüst pénzben. Még folyvást előfizethetni valamennyi kir. postahivatalnál, ugy szinte Pesten a szerkesztőség szállásán, Szervitátor 442 sz. alatt.

Tanítószéklet esődület határnapjának megváltoztatása.

A nm. m. kir. httö tan. közhírré téteti: hogy a f. u. me i királyi gymnasiumban megürült két tanítószékre folyó évi febr. 23-kán tartandó esődület határnapja e- képen változtatott meg: t. i. a Hód, hu- manitási tanítószékre nézve a kitűzve volt Február 23-ik napja meg fog maradni, a gammatikabeli tanítószékre nézve pedig a csődület f. évi mart. hó 9-én fog tartatni. Kelt Pesten jan. 31-kén 1843.

Szoblahói **Pálma Elek.** a pesti kir. tudom. egyet. jegyz. 1—3

Legfinomabb francia pezsgő

üvegenként 2 fr. 6 kr.—3 f. 15 krig pögöb., a Champagne leghíresb természetitül, legjobb minőségben; azonkül legked- veltebb

magyar pezsgők

Fischer, és Schönbauer pozsonyi (Ma- gyarországban első) gyárából. Továbbá, legfinomabb rajnai, moseli, francia, spanyol és portugál borok;

karloviezi (pezsgő) cseppürmös

legjobb szerémi szilvapályinka 1817-ből: végre minden egyéb legkedveltebb kül- földi borok, és aszaborok, palaczkok- ban, János F. A. és tars. pinczejéből kaphatók **Koszeleba Antal**nál Pesten, színházterén, Sina báró 152-d. szám alatti házában. 1—3)

A „MAGYAR GAZDA”

folyó 1843-dik, valamint a mult 1842-ik évi folyamából is, még néhány teljesszá- mu példány kapható, s mind postán, mind a szerkesztőségnél 4 p. forintért felévenként megrendelhető. Ezenfölül a lap „Nefeletjs” című havi melléklete, elkülönözve is ivenként 12 p. krajczár- jával akár a szerkesztőségnél, akár könyvkereskedésekben megszerezhető.

Két kir. kincstári segéddij.

A nm. m. kir. udvari kincstár ré- széről közhírré tétetik: hogy f. 1842—3. iskolai éveket ugyanazon kir. kincstári bemutatáshoz tartozó és évenként 80 pengő forintból álló iskolai segedelem- díj ürült meg; mellynek megnyerhetése végett az illető eszedzőknek következő feltételek tüzetnek ki:

1) ezen segedelempénz csak való- ságos magyar kir. á ly i udvari kincstári szolgálatban volt, vagy jelenleg levő harminczadi, sóházi, gazdasági, bányá- szai, vagy postai tiszték fiait, vagy árvái részükre vagyon rendelve;

2) ebben csak olly ifjak részesül- hetnek, kik a nemzeti iskolákból már kiléptek, s a mult 184 1/2 iskolai évben jó erkölcsü viseletük mellett a tudomá- nyokban jeles előmenetelt tettek, azaz eminentiát nyertek;

3) elkerülhetlen szükséges, hogy az eszedzők abbeli folyamódásukat leg- följobb folyó esztendei február hava utolsó napjáig a nm. magyar kir. udv. kincstár iktató hivatalánál bemutatassák, s azokhoz az illető ifjakat érdeklő ere- deti iskolai bizonyítványokat csatolják;

4) végtére kívántatik, hogy a kö- nyörgő-levelekben az illető szülék tu- lajdon szolgálatjuk idejét, és gyer- meiknek számát hitelesen bebizonyít- sák, melly utóbbi hiteles bebizonyít- sák az á r v á k r a nézve is gyámattyajuktól megkivántatik.

5) magában értődik, hogy ezen segedelempénzre a nem valóságos kir.

kincstári tiszték fiait, valamint azok is, kik csak nemzeti iskolákba járnak, vagy nem jel es előmenetelűek, ugy nemkülönben azok, kiknek eszedző-le- veleik a kitzótt határnapnak elmul- tával, vagy pedig a kívánt eredeti is- kolaibizonyítványok nélkül nyujtatnak be, számot nem tarthatnak. 3—3.

Mezőhegyesi árverések.

Kollár-kádár-épületfa-mész- s üve g- árverés. Mezőhegyesen f. é. apr. 3. 1843. szokott regg. s délutáni órákban, az a- lább jegyzett faneműknek, mésznek s üvegeknek, 1844. katonai évre kiállítatá- sairánt áresökentés fog tartatni. A ki- állítandó mennyiség hozzávetőleg követ- kező: 2200 mérő faszen, 100 d. tengelyfa, 280 d. közöns. kocsirod, 5300 dar. keréktalp, 7000 d. küllőszárny, 4000 d. rudszárny; 25 db. hengershárny, 680 db. karfa, 50 db. oldalfal, 160 kerékagy, 300 kisafo, 300 lógórúd, 300 ökörjá- rom, 400 hosszú, 420 rövid oldalzár, 125 darab juha, 100 kurta széna-gereb- lyenyelestül, 3,800 szénavilla, 500 hosz- szu, 200 kurta széna-villa-nyél, 150 d. hársfa gabonalapát, 360 tölgyfa istálló- lapát, 150 d. ökörostornyél, 200 hat- s 200 tiz akóra abroncs, 6 d. fenyüküteső [2° hosszú 10—11” vastag], 400 egy, 1500 hat, és 500 tiz akós hordódonga, 500 egy- 500 hat- 300 tiz-akós hordófe- nek, 10 bakkosár, 36 kocsiak, 12 kát- rány-csobány, 200 vendégoldal, 10,000 nyirfapaprú, 1 fatörzsök, 530 petren- cerud, 30 szoritórúd, 80 bálványserpe- nyű, 400 malomfog, 80 sompereszlen, 50 kemenczelapát, 80 szénvonó, 120 d. puha lapátnyel, 100 eketalpdeszka, 600 kormánydeszka, 80 puhadeszka, 30 hárs- deszka, 50 tölgydeszka, 400 gerendely, 40 kemény szénvonónyel, 100 ekeszarv, 100 túskeborona, 200 d. fa vasboroná- hoz, 530 boglyarud, 25 vízcsobány, 20 d. jármosszán, 10 szánléc, 100 ezer pu- hazsindely [18” hosszú és 3” széles] 150 darab gunyhófa, 5 d. 10 akós olaj- és 20 db. 6 akós vízfordó, 20 db. kis vízmerő kanta; 12 db. dézsa, 8 d. lúgzó, 4 d. kis szán, egy lóra, 40 első és 40 hátulso va- salatlan kocsikerék, 20 d. hajótálp; 4 kéve kádárkáká; 2 d. szálfa szoritó-ékek [2° hosszú 8” átmérőjű] 40 d. 10/11 hüvely, 4 öles, 40 d. 8/6 öles, 50 db 7/6 öles kemény épületfa, 60 db tölgy-, 40 darab büfka 1/2 hüvelyknyi 16 lábnyi hosszú fa- ragott ablakfa, 40 drb 3” vastag, 10” széles, 3” hosszú tölgyfa, 14 db 4” és 4” hosszú 13” átmérőjű negyszögű kutosz- lop 16 drb. 6” hosszú kutrovatek [belső szélesség 20” mélység 14”] 500 köböl bászagi oltatlan mész, 2000 d. 2° hosz. puha faragott lécz 80 schok üvegtábla. F. tárgyak kézhez szolgáltatása legfőlebb apr. végeig 1844. törtéendő. 3—3.

F. évi april 4-én délelőtti 9 órakor Mezőhegyesen 1844-ikre megkivántató 450 erdei öl bükk és 450 öl eser-hasáb- fára áresökentés fog tartatni. E’ ke- mény fának jól kiszáradtnak és 36 hüv. hosszúnak kell lenni, s a szállításnak 1843. nov. végeig kell véghez menni, a Maros innenső partján Pécskán. Ez árcsökentésre az erdőtulajdonosok s e- gyéb vállalkozók azon megjegyzéssel hivatalosak, hogy az árverés előtt a bá- natpénzt, készpénzben tartoznak lefi- zetni. 2—3.

F. évi. april 4-én délelőtti 10 órakor Me- zőhegyesen 1843. katonai évben, agyon- szurt vagy elhullott lovakról, s levágott vagy döglött ökrökrül nyerendő bőrök- re árverés fog tartatni, mellyre minden venni szándékozó hivatalos. A bőrök át- vétele minden hónapban történendő, pár nappal az elmúlt hó után. Minden szerző- désre lépő tartozik magát alávetni a Ma- gyarországban divatozó föltételeknek. Bá- natpénzül árverés előtt a két fa-szállítás- ra külön 40 for., minden bőrfajra általá- nyosan 15 p. for. fizetendő, utána pedig ováspénzül minden egyes fa-szállítástól és bőrnemtől 10 p. fl készpénzben. Ez ár- verésre írásban ajánlatok is elfogad- tatnak; de csupán azon esetben: a) Ha az illy ajánlatok az árverés beázta előtt érkeznek és ellátvák bánatpénzzel, vagy annak letételéről bizonyítvánnyal; b) Ha az illy ajánló világonan kijelenti, hogy az árverési föltételektől eltérni sem- mi tekintetben nem szándékozik, sőt in- kább ugy leköteli magát írásban aján-

latával, mintha az árverési föltétek föl- olvasásán jelen lett s a jegyzőkönyvet aláírta volna; c) ha egyszersmind köte- lezi magát ajánlatában, hogy azon esetre, ha legi öbbetigerő maradna, erről hivatá- los tudósítás után, a bánatpénzt azonnal ováspénzé egészítendi ki, ha pedig ezt elmulasztaná, egészen ugy aláveti magát a bírói bánásmódnak, mintha az ovás- pénzt letette s az árverési tárgyat tettleg átvette volna, egyszersmind az ováspénz lefizetésére törvényesen kényszerített- hetvén. Ha az illy írásban ajánlat meg- haladja a szóval ígért legmagasb árt, ugyaz árverés folytattatik a jelenlevő a- jánlattevővel; ha pedig egyenlő az aján- lat, ugy a szóbeli ajánlat az elsőség. Olly írásban ajánlatnak nincsen helye, mellyben a vállalkozó azt ajánlja, hogy bizonyos pCttel többet ad a legiöbbit ig- gérőnél. Az árverés egyéb feltételei a helyszínén fognak közölteni. A magyar országi cs. kir. ménesintéztől Mező- hegyesen jan. 21. 1843. **Boxberg** ezr.

Serház- mészárszék- és pusztá-hasznó berlés.

T. Csongrád-megyében keblezett Szentés városnak következő majorági, kisebb kir. és uri hasznóvételei fognak az alább kijelölt időkben és föltételek alatt árverésen hasznóberbe adatni:

1) f. 1843-d. évi mart. 28-kán déle- lőtti órákon a sérközés és méretés joga, ahoz szükséges serházzal, és egy ser, mint pálinkaégetéshez tartozó, épüle- tekkel, malommal és műszerekkel, — és 82 hold földdel együtt 1844. évi jan. 1-től számítandó 6 évre. — Ajánlják a nevezett hasznóvételt: a) a serháznak a város közelében mintegy 1/4 órányira, b) épen a közel Tiszával közlekedés- ben levő Kureza folyó partján fekvése; c) a ser-elemesztő városnak több mint 20 ezer, és a szomszéd helységek s m - jorsági több pusztának szinte számsz fö- bülálló népessége, d) a marha és ser- tes hízalásra szükséges vagy istálló és ólak. — A bánatpénz 1000 pft.; ezen- kül a hasznóberlő az 1/2 évi ovópénzen kívül 6000 pftnyi biztosítéki értéket v. fekvő vagyonban kimutatni, vagy epromissorokkal biztosítani tartozik.

2) f. 1843-ik évi mart. 29-kén a mar- ha és juhhus-vágatási méretési jog, — két különböző hasznóberlőnek két rész- ben, mindegyiknek külön 300 hold föld- dek használatával együtt fölvő 1844. évi január 1-től 6 évre terjedőleg, a piaczon mindegyiknek egyegy — a város felső részén egyiknek, alsó részén a másiknak ismét nagy mészárszékkel hasznóberbe adatik; —

3) f. 1843. évi mart. 30-kán Szentés városnak, a városról mintegy 2 órányi távolságra fekvő és 176 hold 1/1000 kiterjedésű, ugy szántásra, mint kaszál- lásra s legeltetésre alkalmas, és gaz- dalkodáshoz szükséges, és elelendő lak- ó- és kertész-házakkal, marha-ésló- istállókkal, aklokkal, takarmányos ker- tekkel és jó kutakkal ellátott Eperjes nevű pusztája, f. e. octob. 15-ő napjától kezdve 6 évre árverésen hasznóberbe a- datik. Bánatpénz lesz 500 pögö frt.

Mind a három rendbeli hasznóber- nek többi feltételeit megérthetni a ha- sznóberbe-adó város bírói vagy jegyzői hivatalánál. 1—3.

A nagybányai kir. ügyelői főhivatal- nál, s ker. bányász-törv. széknel a főfelü- gyelői és kerületi bányász-törvényszéki önök, és főhutaigazgatói hivatal 1060 fr. díjjal, lótarásra 320 mérő zab, vagy 106 fr. 40 kr., 200 máza széna, vagy 120 fr., 70 fr. lakbérrel, vagy szabad szállással s írószerekkel, megürölvén, az azt elnyerni kívánóktól megkivánta- tik, hogy bányászati és hutaigyeléai magasb műveltséggel levén ellátva, s a bányászakademiai tanulmányokat ked- vező eredményel végezven alaposan ismerjék, a bányász-törvényszéki jog- gyakorlatot, a bányászati-igazgatói táp- elveket, a létező kezelési rendszabá- lyokkal együtt; továbbá, hogy az osz- tályszerinti ügykezelésben jártasak le- gyenek, és a bányászati rendszert is- merjék, végre írásbeli előadásban jár- tasak legyenek, s az országban diva- tozó nyelveket értsék. Az illó bizonyít- ványokkal ellátott folyamódás f. évi mart. 15-ikeig nyujtandó be a kerületi bányatörvényszékhez és ügyelői hiva- talhoz, Nagybányán. 1—3